

בפיתוח מערכות ממוחשבות בנציגויות צריך לקחת בחשבון גם את צורכיהן בתחום הניהול הכספי ואת הקשר אל המערכת הממוחשבת של אגף הכספים.

לדעת הביקורת, עניין השילוב של המערכות הממוחשבות במשרד הראשי הוא תנאי מוקדם לכל תכנון בתחום החדש של הנהגת מחשוב בנציגויות. עד למימוש השילוב דלעיל מוטב להקפיד את הפיתוח של מערכות ממוחשבות בנציגויות, כדי להימנע מהוצאות מיותרות וקשיי הפעלה.

האחריות לפיתוח ולהפעלה של מערכות ממוחשבות במשרד החוץ מפוצלת בין שלושה מוקדים – מחלקת הקשר, המפקח הכללי על שירות החוץ ואגף הכספים. המערכות, שפותחו במשך השנים האחרונות בשלושה מוקדים אלו, אינן משולבות זו בזו ואינן תואמות מבחינת ציוד ומערכת ההפעלה. לכן לא ניתן להעביר ביעילות הדרושה נתונים בין המערכות. הנסיון להביא לכלל תיאום באמצעות ועדת ההיגוי למחשוב לא השיג יעד זה. לדעת הביקורת על המשרד למצוא את הפתרון לכך על ידי התארגנות פנימית הולמת.

המשרד מתכנן הפעלת מערכות ממוחשבות גם בנציגויותיו בחוץ לארץ, אולם העדר שילוב של המערכות במשרד הראשי יקשה על מתן שירותים מקיפים לנציגויות. לכן, לדעת הביקורת, ראוי להתנות פיתוח של אמצעים ממוחשבים בנציגויות בהשלמת שילובן של כל המערכות במשרד הראשי.

ממצאי מעקב

ענייני מינהל

דו"ח שנתי 35, עמ' 297

הביקורת בנושא ענייני מינהל נערכה בחודשים ספטמבר – אוקטובר 1984 ופורסמה בדו"ח שנתי 35, עמ' 297.

הביקורת שפורסמה יוחדה בעיקר לנושאים אלה:

א. **ביטוח רפואי של שליחי המשרד בחו"ל:** הועלה, שלא היו בידי המשרד פרטים על מינוי רפואי אימון בנציגויות ואף לא רשימת הנציגויות, שלא מינו רופא כזה והסיבות לכך; הייתה אי-בהירות בדבר הפנית עובדים לרופאים מומחים; שולמו סכומים ניכרים לעובדי המשרד בעבור הוצאות רפואיות בלי בדיקה עניינית ומקצועית; מומנו הוצאות של עובדים שאין קרן הריפוי אמורה לממן; הוחזרו כל ההוצאות על תרופות של עובדי המשרד בחו"ל, בניגוד לנהוג בקופות החולים בארץ.

ב. **שכר דירה לשליחים בארה"ב:** הועלה, שלא הייתה למשרד רשימה של בעלי תפקידים הזכאים בתוקף תפקידם להתגורר במנהטן שבניו-יורק ולקבל תוספת מיוחדת לקצובת הדיור ולא היה תיעוד על קריטריונים בדבר הדיור במנהטן; אושרו קצובות שכר דירה בסכומים גבוהים יחסית ואף יותר מן הקצובות המרביות לשכר דירה ויותר מכפי שנקבע בנהלים שקבעה הוועדה לשכר ולתנאי שירות בחוץ לארץ.

בנובמבר 1986 ערך משרד מבקר המדינה מעקב שתכליתו לבדוק באיזו מידה תוקנו ליקויים שהועלו בדו"ח האמור.

ואלה ממצאי המעקב:

נוהל קרן הריפוי וביצועו

1. תקנון קרן הריפוי – קרן מיוחדת להחזר הוצאות ריפוי, שהוקמה במשרד החוץ (להלן – הקרן) קובע, שכל נציגות תקבע רופא אימון שיהיה ברמה מקצועית גבוהה ויטפל בכל העובדים הישראלים של הנציגות, בתחום מומחיותו. מאז הביקורת הקודמת יש למשרד מידע על מינוי רופאי אימון בנציגויות, והמשרד עושה מאמצים לאתר רופאי אימון לכל הנציגויות, כפי שדורש תקנון הקרן. לפי נתוני המשרד, מונו רופאי אימון ב-51 מבין 75 נציגויות ישראל בחו"ל; ב-15 נציגויות יש רשימות רופאים מאושרות והעובדים יכולים לפנות אליהם בעת הצורך; בשבע נציגויות לא מונו רופאי אימון מסיבות הקשורות באופי המקום; ובשתי מדינות העובדים מבוטחים במסגרת הסדרי ביטוח מקומי.

כדי להבהיר את העניין של הפניית עובדים לרופאים מומחים התקיימה בפברואר 1985 ישיבה של נאמני קרן הריפוי ובעקבות החלטות שקיבלו עודכן תקנון הקרן, והוא קובע: כל נציגות תקבע, בתיאום עם רופא האימון, רשימת רופאים שהעובדים ובני משפחותיהם, יופנו אליהם ורק אליהם יכולים העובדים לפנות ישירות; הכוונה לרופאים ברמה מקצועית נאותה הגובים מחירים סבירים.

2. בעקבות הביקורת הקודמת שיפר המשרד את המעקב והפיקוח על הוצאות הריפוי בחוץ לארץ. החל בינואר 1985 הונהג טופס מעקב רפואי חדש. הרופא המטפל צריך לרשום עליו את סוג הבדיקות, פרטי הטיפול והתרופות, ובאמצעותו יוכלו קציני מינהלה בנציגויות לבדוק אם התרופות נרכשו על פי הנחיות הרופא. המשרד גם מינה רופא מקצועי הבודק בדיקה מדגמית את המסמכים הרפואיים המגיעים מחו"ל, ומזכיר קרן הריפוי בודק בדיקה מינהלית ועניינית את הבקשות להחזר הוצאות המגיעים למשרד הראשי בארץ. נאמני הקרן החליטו בפברואר אותה שנה, שעובד או בן משפחתו יהיה רשאי לקנות בעת הצורך תרופות, בכמות סבירה, שמתר לקנות בלי מרשם רופא, בתנאי שיציג קבלה מבית המרקחת עם מפרטי התרופה. עובדים שקיבלו החזר הוצאות, שאינו מגיע להם על פי תקנון הקרן מתבקשים, לאחר בדיקה, להחזיר סכומים אלה שקיבלו מהקרן. המשרד מפיץ, מדי פעם בפעם, חוזרים לנציגויות כדי לשנן את ההוראות בעניין זה.

הביקורת הביעה דעתה שוב, כי מן הראוי שהמשרד ישקול הנהגת השתתפות של המבוטח בקרן במימון תרופות, דבר הנהוג בקופות חולים בארץ. בעקבות הביקורת הודיע משרד החוץ למשרד מבקר המדינה, בינואר 1987, כי הוועדה הבינמשרדית לשכר ולתנאי שירות בחו"ל קבעה היטל, שישולם על ידי העובד המבוטח בקרן הריפוי בגין רכישת תרופות, כפי הנהוג בקופת חולים בארץ. נקבע, בין השאר, כי עבור כל תרופה ישלם העובד דולר אחד או תמורתו במטבע מקומי. בעקבות החלטת הוועדה הוציא משרד החוץ חוזר עם הנחיות לביצוע, אל כל קציני המינהלה בנציגויות בחו"ל בנדון ההיטל.

3. בעקבות הביקורת הוציא משרד החוץ, בדצמבר 1984 ובמאוס 1985, הנחיות מפורטות וכללים בנושא הטיפול הרפואי בחוץ לארץ; תקנון מעודכן בנושא קרן הריפוי ההדדית לעובדי המשרד, ולעובדי משרדים אחרים, הוצא בפעם האחרונה בינואר 1986 כחלק מתקנון שירות החוץ – הוראות כספים. כן נקבע, שהוצאות אשפוז ישולמו רק לבית חולים ציבורי, בכל מקום שהדבר אפשרי; אם בחר העובד על דעת עצמו במרפאה פרטית תממן הקרן את הוצאותיו רק בסכום ההוצאה על אשפוז כזה בבית חולים ציבורי.

שכר דירה לשליחים בארצות הברית

ביצוע הנוהל

1. בעקבות החלטת הוועדה הבינמשרדית לשכר ולתנאי שירות בחו"ל שבמשרד האוצר, מינואר 1986, בוטלה התוספת המיוחדת לקצובת שכר הדירה שניתנה לעובדים חדשים שהתגוררו במנהטן ("תוספת מנהטן"); עדיין לא נקבעו קריטריונים חדשים בדבר הדיוור במנהטן.

2. בביקורת המעקב הועלה כי משרד החוץ והוועדה הבינמשרדית לשכר ולתנאי שירות בחו"ל עדיין מאשרים קצובות שכר דירה מעבר לקצובות המירביות לשכר דירה ולנקבע בנהלים שקבעה הוועדה עצמה: חמישה משליחי המשרד בניו-יורק קיבלו תוספות חריגות הן מן המגיע להם על פי דרגתם ומצבם המשפחתי והן מן התוספות המיוחדות המצוינות בנוהל תשלום קצובות דיוור. התוספות היו כ-\$150 - \$350 בחדש.